Moartea nu vine odată cu vârsta, ci odată cu uitarea. *(Gabriel Garcia*

Dreptul

ISSN 1857-3185

VINERI

27 februarie

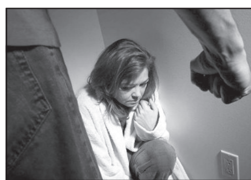
2009

Anul VIII

nr. 7 (266)

8 pagini - 2.50 lei

E-mail: dreptul_pravo@yahoo.com

Managementul violenţei în familie pag. 3

Eradicarea corupţiei pag. 4

Mai multă transparenţă pentru ONG-uri pag. 5

◆ Editorial

CONŞTIINŢA JURIDICĂ

Totul a pornit de la un caz concret. Un anchetator dintr-un raion încerca să-i instrumenteze dosarul unui cetăţean, aducându-i învinuiri grave.Erau la mijloc, probabil, interesele mercantile ale cuiva. În continuare, evenimentele s-au derulat oarecum obişnuit: citaţii, interogări interminabile... Adresarea cetăţeanului în instanţele ierarhic superioare a agravat şi mai mult circumstanţele, chiar l-a supărat rău de tot pe anchetator şi şefii lui. Când s-a apelat la un avocat cu renume, s-a constatat cel mai mare paradox, că anchetatorul nu avea nici o probă, ci numai demersul procurorului. Iar atare cazuri sunt multiple. În asemenea situaţii, lapsusurile juridice din sistemul nostru de cunoştinţe se simt mai mult ca oricând şi noi trebuie să găsim urgent modalităţi de a le lichida. Necunoaşterea elementară a legilor ne plasează într-o situaţie ridicolă şi ne joacă festa în activitatea şi viaţa noastră cotidiană la fiece pas. Elementar nu ştim a formula corect o cerere în instanţe, a ne apăra drepturile într-un proces, iar funcţionarii acestor instituţii profită de incompetenţa noastră şi ne manipulează cum vor ei.

Pentru a sonda problema în adâncime, am efectuat o investigaţie superficială a presei scrise şi electronice din ţară. Prima impresie e dezolantă: am depistat un număr infim de materiale cu tematică juridică, iar cele care sunt vizează îndeosebi dezbaterile pe unele dosare ce au sau au avut un ecou în societate. Pe de altă parte, acest număr de articole nu corespunde nici coraportului dintre primele două puteri, parlamentară şi executivă, şi puterea a treia, judecătorească. Dacă despre celelalte puteri se scrie din plin, despre justiţie se vorbeşte foarte puţin, parcă nici nu există. Mai mult. În timp ce primele două puteri în stat deţin holdinguri de presă, agenţii informaţionale, ziare, posturi de radio şi televiziune, justiţia editează numai nişte buletine cu acte normative. Deci există un dezechilibru total între sursele mediatice a puterilor în stat şi o inechitate vizibilă a surselor informaţionale cu aspect juridic, de unde, survine, în bună parte, şi incompetenţa cetăţeanului în jurisprudenţă. Apare întrebarea: cine trebuie să completeze acest vacuum informaţional?

Uneori se crează impresia (vreau s-o cred greşită!) că cei care vin la putere nici nu prea au nevoie ca populaţia să se descurce în legi (judecând după numărul de publicaţii!): e suficient să le accepte platforma electorală şi să-i voteze, în rest chiar nu mai contează. Se mizează pe informarea superficială a cetăţeanului, şi nici de cum pe şcolirea lui juridică, pentru că altminteri dialogurile cu cei care vin sau sunt la putere, evident, vor avea complet un alt caracter: în cunoştinţă de cauză şi cu argumentări solide. Lucru arhicunoscut: cu cei competenţi a fost întotdeauna dificil a dialoga şi poate uneori e mai bine să-i eviţi. În ultimele decenii, puterea legislativă şi executivă a colaborat cu cea judecătorească destul de loial şi, practic, n-au fost efectuate mari intervenţii asupra justiţiei, ci aşa, uşurel, fără să fie etalaţi judecătorii în faţa opiniei publice pentru careva derogări de la legislaţie şi, chiar dacă au fost pierdute dosare la CEDO cu duiumul, oricum plătim noi, contribuabilii..

Iată de ce e absolut inerentă iniţierea unei campanii de iluminare juridică a populaţiei în toate mijloacele de informare în masă, iar conducătorii justiţiei trebuie să găsească sursele financiare necesare pentru a susţine acest proiect fără precedent.

(Continuare în p. 2)

● Curtea Constituţională

Sprijin pentru proiecte la scară naţională

În contextul pregătirilor pentru marcarea la scară naţională a aniversării a 15-a a Constituţiei Republicii Moldova, preşedintele Curţii Constituţionale, dl Dumitru Pulbere şi judecătorul Curţii, dna Elena Safaleru au avut pe 25 februarie o întâlnire de informare cu dl Edwin Berry, consilier pentru drepturile omului la Oficiul coordonatorului rezident al Organizaţiei Naţiunilor Unite în Moldova.

Oaspetele s-a interesat, în mod special, de Conferinţa internaţională cu genericul „Valorile constituţionale fundamentale – factor al stabilităţii regimului constituţional”, care este planificată pentru 28 şi 29 iulie (ziua adoptării Constituţiei). Organizatorii Conferinţei sunt Parlamentul şi Curtea Constituţională. La ea urmează să participe judecători ai Curţilor Constituţionale din circa 35 de state din Europa şi spaţiul ex-sovietic, reprezentanţi ai organizaţiilor internaţionale acreditate în ţara noastră, savanţi şi practicieni constituţionalişti locali. Comisia pentru Democraţie prin Drept a Consiliului Europei (Comisia de la Veneţia) şi-a oferit sprijinul la organizarea Conferinţei.

Gazdele au prezentat şi aspecte din activitatea curentă şi de perspectivă a Curţii Constituţionale. Un loc aparte i-a revenit multdiscutatei probleme privind instituirea accesului direct al persoanei la justiţia constituţională. De curând, cu concursul Consiliului ştiinţific-consultativ de pe lângă Curtea Constituţională, a fost creat Grupul de lucru pentru elaborarea Concepţiei recursului constituţional individual. Acest document urmează să fie prezentat spre aprobare viitorului nou Parlament imediat după sărbătorirea aniversării Constituţiei. Grupul de lucru va pregăti şi proiectele necesare pentru crearea cadrului legal corespunzător – modificarea Constituţiei, a Legii cu privire la Curtea Constituţională şi a Codului jurisdicţiei constituţionale. În procesul elaborării actelor date se va studia experienţa în domeniu a statelor cu democraţii avansate, preluându-se cele mai eficiente practici, dar ţinându-se numaidecât cont şi de specificul naţional al legislaţiei în vigoare. Nu numai clasa politică, ci şi întreaga societate resimte necesitatea implementării mecanismului de examinare la nivel naţional a plângerilor privind încălcarea drepturilor şi libertăţilor fundamentale consfinţite în Constituţie şi în actele internaţionale la care Republica Moldova este parte.

În încheierea întâlnirii, dl Edwin Berry a dat asigurări că instituţia pe care o reprezintă va examina posibilitatea acordării de sprijin în vederea bunei derulări a proiectelor asupra cărora a fost informat, incluzând în acest context şi editarea unor culegeri de acte ale Curţii Constituţionale.

CALENDAR CREŞTIN

S	28	Sf. Ap. Onisim; Cuv. Pafnutie, Eufrosenia, Eusebie.
D	1	Duminica lăsatului secului de brânză. Sf. Mc. Pamfil, Pavel, Profirie, Ilie, Daniil; Sf. Irh. Macarie.
L	2	**Începutul Postului Mare. Sf. Mare Mc. Teodor Tiron**; Sf. Mc. Ermoghen; Sf. Mariamna.
M	3	Sf. Irh. Leon, Ep. Romei; Cuv. Cosma.
Mr.	4	Sf. Ap. Arhip şi Filimon; Sf. Mc. Apfire.
J	5	Cuv. Leon, Ep. Cataniei; Sf. Mc. Corneliu.
V	6	Cuv. Timotei; Sf. Irh. Eustatie, Gheorghe.

Începe ziua cu DREPTUL!

www.procuratura.md

Naştere „comercială"

Procurorii au contestat sentinţa judecătoriei Făleşti prin care un medic obstetric-ginecolog a fost amendat cu 6000 de lei **fără** privarea de dreptul de a ocupa anumite funcţii legate de acordarea asistenţei medicale.

Finciuc Victor (48 ani) a fost învinuit de procurori pentru faptul că, activând în calitate de medic obstetric-ginecolog şi şef al secţiei de obstetrică şi ginecologie din cadrul Spitalului raional Făleşti, a primit în incinta biroului de serviciu 500 de lei în calitate de recompensă ilicită pentru primirea unei naşteri.

Apelul procurorului a fost admis de Curtea de Apel Bălţi, fiind pronunţată o nouă hotărâre prin care Finciuc V. a fost pedepsit cu amendă în mărime de 300 u.c. (6000 de lei) **cu** privarea dreptului de a ocupa funcţii legate de acordarea asistenţei medicale pe termen de 3 ani.

Şi-a găsit locul - în penitenciar

Procurorii l-au învinuit pe Grisman Ruslan de sustragerea unui telefon mobil şi a sumei de 2500 de lei de la un cetăţean turc.

Prin sentinţa Judecătoriei Bălţi, Grisman R. a fost condamnat la 3 ani de închisoare fără amendă, executarea pedepsei fiind suspendată condiţionat pe un termen de 2 ani.

Sentinţa nominalizată a fost contestată de către procurori.

Grisman R. a mai fost condamnat anterior pentru infracţiuni similare.

Prin decizia Curţii de Apel Bălţi, apelul procurorului a fost admis, fiind pronunţată o nouă hotărâre prin care Grisman R. a fost condamnat la 3 ani închisoare.

www.mai.gov.md

O tânără riscă până la 15 ani de închisoare pentru trafic de persoane

Angajaţii Centrului de combatere a traficului de persoane au reţinut o moldoveancă care a racolat şi urma să transporteze în Turcia o tânără pentru practicarea prostituţiei.

Potrivit Ministerului Afacerilor Interne, suspecta, în vârstă de 23 de ani, originară din satul Sadovoe, municipiul Bălţi, a fost reţinută pe Aeroportul Internaţional Chişinău.

Tânăra practica prostituţia de doi ani în Turcia şi a încercat să caute alte fete cu stare materială vulnerabilă, cărora le propunea de lucru peste hotare. Una dintre victime, o tânără din Bălţi, urma să ajungă în Antalia prin Moscova.

În prezent, suspecta este cercetată penal. Dacă va fi găsită vinovată de "trafic de fiinţe umane", ea riscă de la 7 până la 15 ani de puşcărie.

Doi bărbaţi au ajuns pe mâna poliţiei fiind suspectaţi de desfacerea pe teritoriul Moldovei a substanţelor narcotice

Doi bărbaţi au ajuns pe mâna poliţiei fiind suspectaţi de desfacerea pe teritoriul Moldovei a substanţelor narcotice „haşiş". În automobilul unuia dintre suspecţi au fost depistate arme deţinute ilegal.

Potrivit Ministerului Afacerilor Interne (MAI), activitatea acestor persoane a fost documentată timp de două luni de ofiţerii Departamentului Servicii Operative a MAI şi colaboratorii Serviciului de Informaţii şi Securitate. Drogurile erau importate în ţară, pe cale de contrabandă, din UE.

Suspecţii s-au dovedit a fi Ion Bulmaga, de 44 de ani, domiciliat în municipiul Chişinău, anterior condamnat de patru ori pentru tâlhărie, desfacerea bunurilor sustrase şi sustragere, membru al unui partid politic, înscris pe lista candidaţilor la funcţia de deputat şi Simion Mereacre, de 37 de ani, domiciliat în capitală şi condamnat anterior de 4 ori pentru tâlhărie, sustragerea sau degradarea documentelor, furt, păstrare de arme şi muniţii şi sustragere în proporţii deosebit de mari.

Cei doi suspecţi au fost reţinuţi în flagrant în momentul în care comercializau 2 kg de haşiş. Asupra lor au fost depistate 9 plastine de haşiş, cu masa de 1800 gr, iar din automobilul unuia dintre ei, poliţia a ridicat o grenadă RGD cu focos, trei arme de vânătoare, 106 cartuşe calibru 5,6 mm, 59 cartuşe pentru armă de vânătoare de calibru 12 mm, 63 de cartuşe pentru automat calibru 5,45 mm şi o găleată în care se afla marijuană.

Potrivit poliţiei, persoanele reţinute realizau haşişul contra a 5,5 euro pentru un gram, suma drogurilor ridicate din traficul ilicit constituind aproximativ 200 de mii de lei.

În prezent, cei doi se află în arest şi sunt cercetaţi penal pentru „circulaţia ilegală a substanţelor narcotice, psihotrope sau a analoagelor lor în scop de înstrăinare". Potrivit legislaţiei, ei riscă închisoare de la 7 la 20 de ani.

Guvernul Republicii Moldova a pierdut la CEDO un dosar de milioane

Guvernul R. Moldova a pierdut la Curtea Europeană pentru Drepturile Omului (CEDO) cel mai răsunător dosar de până acum. De data aceasta, din banii contribuabililor, Guvernul va trebui să achite reclamantului, Compa-

niei "Dacia" SRL, nici mai mult nici mai puţin, 7 237 700 de euro (circa 100 milioane de lei) dacă nu va restitui hotelul fostului proprietar.

Potrivit avocatului Vitalie Nagacevschi, Curtea a constatat violarea articolului 6 din convenţie – dreptul la un process echitabil şi a articolului 1 al protocolului nr.1 la CEDO – protecţia proprietăţii în urma anulării privatizării hotelului de către compania reclamantă. "La acea dată, chestiunea privind satisfacţia echitabilă nu era gata pentru pronunţare şi a fost rezervată pentru o hotărâre separată. După pronunţarea hotărârii Curţii din 18 martie 2008, Dacia SRL a solicitat restituirea hotelului şi a terenului aferent. Dacă aceasta e imposibil, compania reclamantă a solicitat să fie compensat potrivit valorii de piaţă a hotelului, după cum era estimat în evaluarea prezentată Curţii, care constituia aproximativ 7 612 000 euro", susţine Nagacevschi.

Potrivit avocatului, în această sumă se includeau taxele de stat plătite de către compania reclamantă la examinarea în instanţele de judecată a litigiului privind anularea privatizării hotelului, sumele sechestrate din casa hotelului în ziua când statul a preluat hotelul, dobânda pentru plata întârziată a sumelor acordate de către instanţele de judecată în favoarea companiei reclamante pentru preluarea hotelului, precum şi venitul ratat pentru perioada în care Dacia SRL nu a putut administra hotelul. "Compania reclamantă a prezentat dovezi care demonstrau că "Jolly Allon", un hotel situat în apropierea hotelului "Dacia", a fost estimat la valoarea de 11 309 932 euro. Aceste dovezi s-au bazat pe informaţia privind acţiunile din cadrul hotelului "Jolly Allon", care a fost făcută publică de către Guvern în mai 2008", a remarcat Vitalie Nagacevschi.

În opinia sursei citate, Guvernul a considerat că pretenţiile Dacia SRL erau exagerate şi neconsistente şi a prezentat un raport preliminar de evaluare din 5 decembrie 2008, potrivit căruia valoarea hotelului "Dacia" constituia 2 219 191 euro.

"Curtea a notat că nu poate să ia în consideraţie raportul preliminar al Guvernului privind evaluarea hotelului "Dacia", deoarece el nu conţinea calcule sau alte explicaţii care ar fi arătat în ce mod s-a ajuns la această sumă. Curtea a mai notat că ea, compania reclamantă, a prezentat un raport detaliat de evaluare a hotelului, întocmit de către un expert cu experienţă, care a folosit trei metode diferite de calculare. De asemenea, Curtea a mai observat că estimarea companiei reclamante a valorii hotelului "Dacia" era proporţională cu estimarea valorii hotelului "Jolly Allon". În absenţa oricărui raport alternativ de evaluare, Curtea nu a găsit nici un temei de a pune la îndoială rezonabilitatea pretenţiilor companiei Dacia SRL", a conchis Nagacevschi.

Astfel, Curtea a decis în unanimitate că Guvernul Moldovei urmează să restituie companiei reclamante hotelul "Dacia", inclusiv inventarul hotelului, precum şi terenul aferent, plus orice taxă care poate fi percepută. În cazul în care Guvernul va restitui reclamantului hotelul, terenul şi inventarul hotelului, Curtea a decis că compania reclamantă urmează să plătească Guvernului Moldovei suma de 374 299 euro, care reprezintă diferenţa între sumele plătite de către Guvern companiei Dacia SRL pentru anularea privatizării hotelului în 2003, adică 1 264 924 euro şi, suma acordată companiei dacia SRL cu titlu de prejudiciu material, adică 890 625 euro.

În plus, Curtea a mai acordat companiei reclamante 25 000 euro cu titlul de prejudiciu moral şi 6 000 euro cu titlul de costuri şi cheltuieli.

Stelina CIOBANU
stelinaciobanu@usm.md

Chişinăul şi Parteneriatul Estic

Poziţia oficială a Republicii Moldova în privinţa Parteneriatului Estic va fi prezentată după ce va fi aprobată decizia privind acest program în cadrul Consiliului European, care va avea loc la 19 - 20 martie curent.

În cadrul Reuniunii miniştrilor Afacerilor Externe din statele UE, Comisia Europeană a propus să fie alocate până în 2013 circa 350 de milioane de euro în plus celor şase state (Ucraina, R.Moldova, Georgia, Azerbaidjan, Armenia şi Belarus), în cazul în care fac progrese suficiente spre democraţie, în cadrul unui Parteneriat Estic, care urmează să fie aprobat de Consiliul European.

Astfel, oficialii UE au stabilit că în aprilie vor avea loc consultări privind Parteneriatul Estic între oficialii Comisiei Europene, ai Preşedinţiei UE şi cele şase state est-europene vizate în Parteneriat.

La 7 mai curent, va avea loc Summit-ul UE dedicat Parteneriatului Estic, în oraşul Praga, Cehia.

Parteneriatul Estic prevede activităţi în trei direcţii de bază: crearea unei zone comerciale libere, pregătiri pentru anularea regimului de vize cu ţările membre ale UE şi includerea ţărilor membre ale Programului în sistemul energetic unic. Programul "Parteneriatul Estic" a fost aprobat de UE în luna decembrie 2008 la propunerea Poloniei şi Suediei.

Femeilor – asistenţă juridică gratuită

Femeile din Moldova care se confruntă cu diferite probleme de ordin juridic vor beneficia de asistenţă juridică gratuită în cadrul proiectului "Asociaţia Avocatelor întru susţinerea Organizaţiilor Neguvernamentale pentru Femei", susţinut financiar de Asociaţia Avocaţilor Americani, Iniţiativa pentru Supremaţia Legii (ABA/ROLI) biroul din Moldova, prin intermediul Agenţiei Statelor Unite pentru Dezvoltare Internaţională (USAID). În cadrul acestui proiect vor fi organizate patru seminare regionale. La conferinţa de presă s-a comunicat că prin intermediul a 15 ONG-uri pentru femei anterior selectate, femeile din sudul şi nordul Moldovei vor fi consultate juridic gratuit în caz de necesitate.

A fost editat Ghidul "Soluţii legale pentru femei şi copii din pături social-vulnerabile" ce conţine explicarea drepturilor femeilor şi copiilor din pături social-vulnerabile, precum şi a procedurilor de exercitare ale acestor drepturi. Ghidul menţionat a fost publicat în limba română şi rusă şi are un tiraj de 4 mii de exemplare.

Proiectul "Asociaţia Avocatelor întru susţinerea ONG-urile pentru Femei" are o durată de un an şi un buget de $25 mii.

CONŞTIINŢA JURIDICĂ

(Continuare din p. 1)

În caz contrar vom avea ce avem: 5 reviste cu un tiraj de vreo mie de exemplare, unde publică savanţii şi, respectiv, repartizează publicaţiile între ei şi 3 buletine informaţionale, în care se tipăresc legi şi acte normative. Nu înţelegem de ce Ministerul Justiţiei, Consiliul Superior al Magistraturii, sau alte instanţe nu dispun de publicaţiile lor, aşa cum e în cazul altor ministere. Numai Ministerul Educaţiei şi Tineretului are vreo 5-7 publicaţii, dotate complet de stat, iar Ministerul Justiţiei nici una. De ce?

Vom încerca să răspundem prin exemplul propriu. Ziarul nostru este unic prin specificul său, deoarece are tentă exclusiv juridică. Nu facem politică nici nu suntem finanţaţi sau sponsorizaţi ca celelalte publicaţii. Abonarea se desfăşoară dificil şi chiar instituţiile de profil, funcţionarii nu prea suşţin publicaţia. Mulţumim Universităţii de Stat din Moldova şi Uniunii Juriştilor din Moldova, care ne acordă sprijin financiar,că de altfel...

Şi totuşi, sperăm la o reacţie promptă a factorilor de decizie din sistemul judiciar, care trebuie să-şi unifice forţele pentru a demara acţiuni concrete de formare a conştiinţei juridice a populaţiei. În curtea noastră nu va veni nimeni, nici un străin ca să ne facă ordine. Noi singuri trebuie să ne răsuflecăm mâinicile şi să ne apucăm de lucru.

Grigore CAPCELEA
grigorecapcelea@usm.md

Managementul violenței în familie

> Respectarea drepturilor omului trebuie să facă parte din educația globală, iar toate aspectele violenței fizice sau psihologice împotriva persoanei umane constituie o violare a drepturilor sale".
> **Parlamentul European, Rezoluție, 11 iunie 1986.**

Violența în familie este considerată cea mai răspândită infracțiune în ceea ce privește nerespectarea drepturilor omului.

Pe lângă alte acțiuni întreprinse pe parcursul anului precedent în scopul diminuării fenomenului violenței în familie, se înscrie și proiectul „Dezvoltarea unui sistem informațional integrat referitor la cazurile de violență în familie, ca parte a unei abordări integrate a managementului violenței în familie în Republica Moldova", implementat în două raioane pilot: Drochia și Cahul și care oferă oportunitatea de a monitoriza situația dată și de a avea un tablou mult mai real în ceea ce privește fenomenul violenței în familie, dar și de a face cunoscută activitatea prestatorilor de servicii, de care pot beneficia atât victima, cât și agresorul.

Cu regret, în Republica Moldova, violența domestică nu este un fenomen nou; el ia amploare, fiind provocat de conflictul intern, nivelul înalt de sărăcie, insuficiența unui cadru legal, a unei politici adecvate, a unor servicii speciale... Violența domestică este percepută ca un aspect privat, altfel zis, ca o problemă de familie. La aceste concluzii au ajuns specialiștii în domeniu în urma evaluării proiectului dat, prezentat recent în cadrul unei mese rotunde.

„Din păcate trebuie să atestăm că violența bazată pe gen este un fenomen care crește de la an la an în Republica Moldova. Din informația pe care o posedăm, am putea spune că aproximativ o pătrime din totalitatea femeilor din Moldova au experimentat o anumită formă de violență măcar o dată în viață. Este extrem de important să avem la dispoziție informații care ar servi la elaborarea de politici eficiente în domeniul dat. Deși am colaborat strâns cu Guvernul RM, ne-am dori o colaborare și mai activă în ceea ce privește implementarea cadrului legal ce ține de prevenirea și combaterea violenței în familie, atât la nivel național, cât și local și să promovăm cooperarea dintre instituțiile publice și societatea civilă. Pe lângă alocațiile financiare și resursele umane, mai este necesară și o bază de date computerizată, care ar putea scoate în evidență serviciile și instituțiile ce au scopul de a diminua fenomenul respectiv. Astfel, apare necesitatea de a dezvolta un parteneriat puternic pentru a putea, pe de o parte, crea acest sistem integrat de date, iar, pe de altă parte, pentru a fortifica sistemul legal existent în Moldova la acest capitol", a menționat în context Kaarina Immonen, reprezentant al Fondului ONU pentru Populație în Republica Moldova, coordonator rezident al Națiunilor Unite.

Totodată, Viorica Dumbrăveanu, vice-ministru al protecției sociale, familiei și copilului, a relevat că „anterior, fiecare dintre autoritățile administrației publice centrale și locale, dar și toți cei care au, mai mult sau mai puțin, tangențe cu această problemă, veneau doar cu analize de ordin cantitativ sau calitativ, fără a propune, însă, o abordare complexă, un tablou real al problemei vizate, o monitorizare până la asistența victimei și a agresorului, în vederea determinării finalității acestui fenomen. Însă proiectul respectiv, deși a avut o perioadă de implementare scurtă, atestă deja realizări impunătoare în acest sens".

Valentina Bodrug-Lungu, președintele ONG „Gender-Centru", la fel a invocat perioada scurtă de timp în care a fost implementat proiectul dat, menționând că timpul succint de implementare i-a stresat pe cei implicați. „Practic în 6 luni, noi am încercat să facem ceea ce colegii din România au făcut în 4 ani. Am mers rapid. Pe viitor trebuie să ne gândim bine la durata și la etapele de implementare", a evidențiat sursa citată.

Potrivit Ludmilei Zmuncilă, coordonator Gender, UNFPA Moldova, în baza evaluării proiectului, se poate concluziona că, în pofida începerii întârziate a acestuia și a perioadei de timp limitate pentru implementare, toate activitățile au fost realizate, în afară de elaborarea software-ului. Prin urmare, colectarea datelor în cele 2 regiuni a permis stabilirea unui sistem de referire informațional a cazurilor de violență în familie. Seminarele, organizate în scopul consolidării capacităților, au îmbunătățit abilitățile de colectare și înregistrare a datelor și au ajutat la conștientizarea de către specialiștii implicați (asistența socială, medicală, poliția) a importanței soluționării cazurilor violenței familiale. De asemenea, proiectul a avut un rezultat important în ceea ce privește sensibilizarea prestatorilor de servicii, dar și a populației.

„Este un proiect foarte actual pentru noi, deoarece violența în familie persistă în societatea noastră. Dovadă este și numărul mare de persoane care s-au adresat după ajutor la serviciile abilitate. Din practica mea, pot să spun că este necesar de a lucra atât cu victima, cât și cu agresorul", a remarcat în context Eugenia Burcă, asistent social în raionul Drochia.

În urma evaluării implementării acestui proiect, experții au elaborat un șir de recomandări, menite să lichideze lacunele care împiedică soluționarea eficientă a cazurilor de violență în familie. Printre aceste recomandări, Victor Lutenco, analist de Programe UNFPA Moldova, a evidențiat: elaborarea unei strategii comune, fortificarea colaborării între toți factorii de decizie care sunt implicați în acest proces; introducerea modificărilor în noul Cod contravențional; adoptarea Codurilor de conduită la nivelul instituțiilor implicate; elaborarea planurilor de prevenire și combatere a violenței în familie la nivel comunitar; dezvoltarea și punerea în aplicare a standardelor de calitate; crearea și dezvoltarea serviciilor pentru victime; stabilirea unui sistem unificat de colectare, înregistrare și raportare a datelor; orientarea noilor proiecte ale UNFPA spre fortificarea cadrului legal, instituțional și spre crearea noilor servicii (activități de sensibilizare, educație în spirit de non-violență, identificarea cazurilor de violență) etc.

De asemenea, experții susțin că este imperios necesar ca acest proiect să aibă continuitate și să fie implementat pe întreg teritoriul țării. Cu toate acestea, pentru a diminua fenomenul violenței în familie, pe lângă adoptarea cadrului legislativ, consolidarea capacităților, eforturilor tuturor factorilor de decizie, mai este nevoie și de sensibilizarea opiniei publice astfel încât populația simplă să conștientizeze că acest fenomen nu este unul privat, așa cum se pare, iar relatarea cazurilor de violență, abordarea practică, la un nivel înalt, a acestui fenomen antisocial constituie o necesitate.

Irina BUREA
irinaburea@usm.md

Acuzată că a ținut apărarea violatorului

O mamă a două fetițe dintr-un sat din raionul Criuleni a rupt orice legătură cu soțul său după ce a fost învinuită de socri că amantul ei ar fi molestat sexual pe una dintre copile.

Drama a avut loc vara trecută. Maria (prenume inventat) era divorțată de soț, dar, neavând un alt loc de trai, locuiau ambii sub același acoperiș. Toate erau liniștite până în seara când în familia Istrate (nume inventat) a avut loc o sărbătoare, la care au fost invitați mai mulți prieteni. Cu unul dintre ei, Maria și-a permis să cocheteze.

A intrat în dormitorul copilei

După ce și-a luat rămas bun de la gazdă și s-a pornit spre casă, ce i-o fi trăsnit prin minte lui Ion (bărbatul cu care cochetase Maria) că s-a întors înapoi la casa femeii. Și cum era întuneric, bărbatul, băut, s-a pomenit în dormitorul fetiței de 8 ani. Speriată de cele întâmplate în miez de noapte, fetița a sunat la bunici care, la rândul lor, au chemat poliția. Până și-a mai venit în fire bărbatul, uite că se pomenește cu oamenii legii în dormitor.

Tentativă de viol

Zarvă mare și înjurături în familia Mariei. Cea care era de vină de cele întâmplate, potrivit soacrei, nu era decât mama fetiței. Expertiza medico-legală stabilise clar – tentativă de viol. Procesul a durat mai bine de un an. Într-un final, judecătoria Criuleni a pronunțat sentința. Bărbatul urma să stea după gratii doi ani, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei. Totodată, în cadrul procesului civil, bărbatul i-a achitat mamei copilului prejudiciul moral în sumă de 7600 de euro. Faptul că femeia a acceptat să primească banii, i-a supărat mult pe tatăl copiilor și pe socri, care au și contestat decizia la Curtea de Apel, dar, pentru că mama copilelor nu s-a pronunțat împotrivă, sentința a rămas neschimbată.

Învinuită că a apărat violatorul

Deși a trecut ceva timp de la incident, rudele din partea soțului o acuză pe Maria că, luând banii, ar fi ținut cu violatorul. Ca să scape de gura satului, Maria și-a luat copilele și s-a refugiat la oraș. Dar și mai rău. Acum era vorbită de săteni că nu și-ar fi lăsat fetițele să viziteze bunicii. Socrii Mariei se plângeau că orice ar zice mama lor, nu trebuia să ia banii,

iar infractorul să stea după gratii, pentru că el a fost cel care a distrus până în temelie această căsnicie.

Maria nu se simte vinovată

Devenită victimă a violenței verbale, Maria era indignată de acuzațiile fostului soț. „Am procedat cum mi-a dictat conștiința în privința celui care a fost tras la răspundere și care nu mi-a fost niciodată amant. Cred că i-a interesat mai mult să se răzbune pe mine că am cerut divorțul de la feciorul lor, decât interesele copilului. Când am împărțit averea, au ținut cont de bani. Soțul a cerut să-i rămână nivelul de jos al casei, unde erau create toate condițiile, iar mie și copiilor – nivelul de sus, care încă era nefinisat. Uite aici nu s-au gândit nici pentru un moment la interesele copilului", a remarcat Maria.

Acum copiii locuiesc la bunica din partea mamei. La doar un an de la divorț, soțul Mariei s-a recăsătorit și locuiește în casa în care a locuit cândva cu Maria. Femeia însă nu s-a recăsătorit și spune că nu știe dacă o va face, pentru că, deși îi este foarte greu și recunoaște că fetițele au nevoie de tată, nu este sigură că cel care va veni le va putea iubi tot atât de mult cum le iubește ea.

Stelina CIOBANU
stelinaciobanu@usm.md

Eradicarea corupţiei

Corupţia e ca şi cancerul: sloboade fibre metastazice acolo unde găseşte sol prielnic. Şi cum în Moldova pământul e fertil, sunt condiţii favorabile pentru tot felul de culturi. Suntem în situaţia când ar trebui să anticipăm măsuri drastice pentru a stârpi poate cel mai mare flagel care îşi face cuib sub grindina casei noastre. Demult suntem avertizaţi de umanitate despre viroza care vine peste noi, care ne dă târcoale, iar noi tot ne frăsuim că avem cea mai mare imunitate de pe glob –nici chiar criza mondială nu ne atinge! În realitate lucrurile stau un pic altfel şi despre aceste fapte ne-au vorbit cei de la Transparency International – Moldova(TI-Moldova) cu o mare nelinişte în voce şi în suflet. Iar concluzia e foarte simplă: dacă cei de peste hotare dau bani pentru finanţarea diverselor programe, înseamnă că putem sta liniştiţi – avem şi noi corupţie.

Să dăm curs cifrelor din activitatea reprezentanţei din Moldova pentru anul 2008 ca să vă convingem de munca lor prodigioasă în diferite domenii: cercetare, propagare, investigare, promovare. TI-Moldova a realizat 4 cercetări care au o valoare informaţională evidentă, bazate pe fapte şi pe argumente ştiinţifice. Ele vizează problema corupţiei şi dezvăluie câteva aspecte stringente:conflictul de interese, etica şi integritatea universitară etc. Au instruit o echipă de 17 formatori din teritoriu şi au organizat 169 de seminare la care au participat 4094 de funcţionari publici,oameni de afaceri şi reprezentanţi ai societăţii civile. Au desfăşurat o colaborare fructuoasă cu structurile statului, expertizând 18 proiecte de legi şi alte acte normative anticorupţie. Au participat la monitorizarea implementării Strategiei naţionale de prevenire şi combatere a corupţiei prin analize detaliate, prin verificarea rapoartelor de la diferite ministere, cât şi efectuarea unui amplu sondaj de opinie a specialiştilor din 4 ministere şi 2 servicii de stat. De asemenea au monitorizat implementarea Planului Preliminar pe Ţară în Sistemul Fiscal de Stat, care a fost expus în 7 rapoarte, 3 exit poll-uri, 2 cercetări sociologice. Pe parcursul unui an a funcţionat linia telefonică fierbinte a TI-Moldova, prin intermediul căreia au fost consultaţi 1165 de cetăţeni. Pentru ziariştii de investigaţie a fost organizat un concurs, unde au participat 17 persoane cu 60 de articole şi s-a elaborat manualul de jurnalism de investigaţie, iar cursul în cauză s-a implementat în 3 universităţi din ţară. La capitolul publicitate au fost realizate un şir de acţiuni ample: s-a turnat filmul „Transparenţa Vs. Corupţia politică", s-au organizat 2 manifestări culturale de amploare prin expoziţia de caricatură „Pictorii contra corupţiei" şi concertul „Nu corupţiei!" la Teatrul de Vară din Valea Morilor, s-au difuzat spoturi publicitare şi s-a participat la emisiuni radio şi televizate la posturile republicane şi locale, s-au editat buletine informaţionale şi au fost confecţionate şi distribuite materiale promoţionale.

În cadrul aceleiaşi conferinţe de presă au fost prezentate 2 cercetări: una în sociologie şi cealaltă în educaţie. Dna Ianina Spinei, expert la TI-Moldova, a lansat o cercetare sociologică ce a fost desfăşurată cu implicarea angajaţilor a 7 instituţii publice, iar rezultatele atestă un nivel suficient de cunoaştere de către angajaţi a noţiunii de conflict de interese şi a modalităţilor de soluţionare a acesteia. „Potrivit respondenţilor, în instituţii există cazuri de utilizare a funcţiei oficiale în scopuri personale, de angajare a personalului graţie relaţiilor de rudenie şi amiciţie, de promovare nemeritată a angajaţilor, de intimidare a personalului din considerente de vârstă, politice etc."- a reiterat dna Ianina Spinei. În acelaşi timp s-a concluzionat, că respondenţii au relatat situaţii specifice de conflicte de interese – la efectuarea controalelor, supravegherea agenţilor economici, angajarea în serviciu – şi au remarcat subdiviziuni în care există un risc sporit de apariţie a conflictelor de interese.

Dl Constantin Lazari, expert al TI-Moldova, a prezentat lucrarea „Etica şi integritatea universitară", în care se elucidează problema implementării Codurilor de etică universitară. Autorul studiului conchide că este arhinecesară aplicarea principiilor etice universitare în procesul educaţional, dar, cu regret, la ziua de azi aceste documente poartă un caracter mai mult formal. Spre exemplu: studenţii sunt nefamiliarizaţi cu codul de etică. În acelaşi timp ne confruntăm cu situaţii de conduită de-a dreptul neetice: trişarea, copierea la examene şi colocvii, plagierea lucrărilor din diverse surse. „În codurile etice sunt lipsă un şir de clauze iminente conduitei în instituţiile de învăţământ. Nu există un mecanism clar de implementare a codurilor", a menţionat raportorul studiului.

Desigur că activitatea TI-Moldova e mult mai amplă şi nici nu e posibil a reflecta în aceste câteva rânduri multitudinea de aspecte şi acţiuni desfăşurate de o echipă laborioasă, care a reuşit să facă ceea ce uneori unele institute de cercetări ştiinţifice nu reuşesc, pentru că nu înglobează atâta informaţie şi material faptic. Noi însă ar trebui să ne gândim la implementarea mecanismelor de prevenire şi de tratare a corupţiei, căci sesizări avem multiple – azi vorbim mult de corupţie! – rezultatele deocamdată sunt infime.

•*Corupţia ca pericol pentru dezvoltarea ţării /afacerilor.* Corupţia rămâne în topul problemelor cu care se confruntă respondenţii: 72 % din oamenii de afaceri şi 83,3 % din reprezentanţii gospodăriilor casnice chestionaţi consideră corupţia drept una din principalele probleme în dezvoltarea ţării/afacerilor şi o plasează respectiv pe locul I şi III în listele problemelor specifice respondenţilor.

•*Răspândire corupţiei.* Ponderea respondenţilor care consideră că fenomenul corupţiei este larg răspândit nu s-a modificat esenţial, se atestă o uşoară diminuare a acestuia în CCCEC, instituţiile medicale şi poliţie.

•*Victimizarea corupţiei*. Se atestă un uşor declin al ponderii respondenţilor care au plătit neoficial reprezentanţilor instituţiilor de stat în fisc, poliţie şi instituţiile medicale, în celelalte instituţii a rămas practic aceiaşi.

•*Presiunea corupţiei.* Cu regret, a sporit ponderea respondenţilor care au fost impuşi să plătească neoficial în toate domeniile Planului Preliminar pe Ţară.

•*Mită totală estimată*. Volumul estimat al plăţilor neoficiale plătite de oamenii de afaceri s-a cifrat la 260 mil. lei, reducându-se cu 50 mil. lei comparativ cu cercetarea anterioară. Reprezentanţii gospodăriilor casnice au plătit neoficial circa 630 mil. lei, cu 40 mil. lei mai mult comparativ ci cercetarea precedentă. În profilul instituţiilor Planul Preliminar pe Ţară se atestă o creştere a plăţilor neoficiale plătite în instituţiile medicale şi poliţie şi o reducere a acestor plăţi în vamă şi fisc.

•*Familiarizarea cu implementarea Planului Preliminar pe Ţară(PPŢ)*. Ponderea celor care cunosc despre realizarea PPŢ a crescut de la 26,7 % la 34,3 % printre reprezentanţii gospodăriilor casnice şi de la 35 % la 52, 1 % printre businessmani.

•A crescut considerabil *credibilitatea mass-media*: ponderea respondenţilor care cred în informaţiile despre corupţie din mass-media a crescut de la 40,3 % la 50% la gospodării casnice şi de la 38,5 % la 55,2 % la businessmani.

•S-a diminuat *disponibilitatea populaţiei de a plăti neoficial*: ponderea respondenţilor care sunt gata să plătească neoficial în situaţii dificile a scăzut de la 80,5 % până la 76,5 % printre oamenii de afaceri şi de la 75,9% până la 65,4 % printre reprezentanţii gospodăriilor casnice. Deşi a scăzut, acest indicator rămâne destul de înalt.

•Cu regret, respondenţii nu conştientizează în mod suficient *costurile corupţiei.* Ponderea celor care consideră că sărăcia este principala consecinţă a corupţiei a scăzut de la 60,1 % până la 56, 8 % la reprezentanţii gospodăriilor casnice şi de la 59,9% până la 57,1% la oamenii de afaceri.

•*Credibilitatea instituţiilor PPŢ şi profesionismul angajaţilor.* Nivelul încrederii în instituţiile PPŢ este în uşoară scădere, cele mai credibile instituţii sunt CCCEC, inspectoratele fiscale şi instituţiile medicale. Profesionalismul angajaţilor PPŢ, este la fel în scădere, cu un nivel mai înalt de profesionalism au fost punctaţi poliţiştii şi vameşii.

• *Sondaj dur.*Datele confirmă, că 50,5 la sută din reprezentanţii gospodăriilor casnice şi 48,6 la sută din oamenii de afaceri consideră că fenomenul corupţiei este larg răspândit în sfera justiţiei. 66 la sută din respondenţii unui sondaj realizat în judecătoriile din raioanele Anenii Noi şi Ialoveni susţin că în instanţele judecătoreşti se recurge frecvent la bani, cadouri şi contacte personale pentru a soluţiona cauzele. Pentru soluţionarea litigiilor în instanţele de judecată 43 la sută din respondenţi au mărturisit că se dă mită intermediarilor: 37 la sută – avocaţilor şi 15 la sută – direct judecătorilor. 35 la sută dintre respondenţii din Anenii Noi şi 32 la sută dintre respondenţii din Ialoveni afirmă că au dat mită de bună voie în instituţiile justiţiei. 45 la sută din persoanele chestionate au spus că mărimea medie a mitei plătite judecătorului este de 5-10 mii de lei, iar alte 33 la sută spun că aceasta e în dependenţă de caz.

• *Barometru ameninţător.* În R.Moldova poliţia este instituţia cea mai afectată de corupţie, iar gradul de corupţie este de 4,1 puncte. În acest „ clasament " reprezentanţii MAI au întrecut cu mult serviciile medicale (3,8 puncte), partidele politice şi sectorul judiciar (3,7 puncte), şi chiar legislativul (3,6 puncte).

• *Medicii în top.* Pe parcursul anului trecut medicii au încasat neoficial plăţi în valoare totală de aproximativ 153 milioane de lei, cele mai corupte instituţii medicale fiind considerate spitalele, policlinicile de stat şi serviciul de urgenţă. Totodată, apoximativ 65,5 la sută au dat mită din proprie iniţiativă, iar 34,5 la sută au fost obligaţi să o facă. Datele aceluiaşi sondaj arată că disponibilitatea populaţiei de a da mită este destul de înaltă – 34 la sută dintre respondenţi au declarat că vor plăti cu siguranţă, iar peste 50 la sută că o vor face în funcţie de situaţie.

• *Opiniile cetăţenilor.* 30 la sută dintre cetăţenii R.Moldova au recunoscut că au dat mită, 48 la sută cred că eforturile Guvernului în lupta cu corupţia sunt ineficiente, 63 la sută consideră că în următorii 3 ani, corupţia se va extinde, iar 21 la sută că va rămâne la acelaşi nivel.

• *Informaţiile Procuraturii Generale.* Pe parcursul anului 2008 organele de drept au înregistrat 3585 de sesizări cu privire la infracţiuni de corupţie şi conexe acestora. A fost dispusă începerea urmăririi penale în 962 de cazuri.Cel mai mare număr de sesizări cu privire la acte de corupţie s-au înregistrat în municipiul Chişinău şi sectoarele capitalei – 815, fiind pornite în baza lor 168 de cauze penale.

• *Acţiunile celor de la CCCEC.* În perioada anului 2008 Centrul a depistat 188 de cazuri legate de corupţie.Dintre acestea, 19 s-au produs cu implicarea angajaţilor de drept. Procuratura Generală declară că pentru comiterea infracţiunilor de corupţie şi conexe au fost condamnaţi 59 de colaboratori ai organelor de urmărire penală, însă cu *privaţiune de libertate* nu a fost pedepsit nimeni.

Pagina a fost realizată de Grigore CAPCELEA

Mai multă transparenţă pentru ONG-uri

Organizaţiile non-guvernamentale sunt parte a societăţii civile şi joacă un rol important în soluţionarea multor probleme economice, sociale, culturale şi de altă natură, contribuind astfel la realizarea unui echilibru în societate. Odată cu creşterea importanţei ONG-urilor, creşte şi responsabilitatea acestora. Prin urmare, ele trebuie să dea dovadă de transparenţă, onestitate, profesionalism, accesibilitate, respect, şi, evitând manipulările în beneficiile particulare ale conducerii ori ale personalului, să furnizeze informaţie veridică.

Care este imaginea ONG-urilor în societate, responsabilităţile lor faţă de beneficiari, care le sunt criteriile şi standardele de transparenţă şi bună guvernare, care este rolul finanţatorilor în stimularea şi încurajarea ONG-urilor în respectarea principiilor de transparenţă, care este mecanismul de monitorizare şi evaluare a respectării principiilor Codului Etic de către ONG etc. – despre acestea, dar şi despre alte probleme existente în domeniu, s-a discutat la forumul de Politici Publice cu genericul „Buna guvernare şi transparenţa organizaţiilor neguvernamentale – perspective şi practici pozitive”, organizat recent de Alianţa Anticorupţie (AAC). La eveniment au participat reprezentanţi ai organizaţiilor neguvernamentale, precum şi donatori naţionali şi internaţionali, cu reprezentanţe în Republica Moldova cum ar fi: Programul naţiunilor Unite pentru Dezvoltare, reprezentanţa Fundaţiei Eurasia în Moldova, Fundaţia Soros Moldova, care au încercat să pună în discuţie modele corecte şi responsabile de guvernare a ONG-urilor.

În opinia specialiştilor, sectorul neguvenamental din ţara noastră întârzie să se alinieze unor valori şi standarde internaţionale de gestiune financiară şi organizaţională. „Aceste nereguli şi comportamentul mai puţin corect al unor reprezentanţi ai ONG-urilor încep să aducă prejudicii serioase imaginii şi credibilităţii sectorului neguvernamental atât în faţa cetăţenilor, cât şi în faţa instituţiilor publice naţionale şi organizaţiilor internaţionale”, a specificat în context Mircea Eşanu, secretarul AAC.

Deşi s-au făcut multe în domeniul respectiv, iar potrivit unui studiu, ONG-urile se autoapreciază ca fiind foarte bine dezvoltate şi transparente, la acest capitol mai avem încă restanţe, consideră experţii. „ONG-urile din Republica Moldova nu se bucură de un nivel foarte înalt de încredere în societate şi, dat fiind faptul că organizaţiile neguvernamentale devin tot mai implicate în monitorizarea activităţilor guvernării şi conturarea unor politici, apare necesitatea sporirii capacităţii şi responsabilităţii acestora în efectuarea activităţii lor”, a evidenţiat Sharon Van Pelt, director de Program al Academiei pentru Dezvoltare Educaţională (AED).

Motivul de bază care face ca sectorul neguvernamental să nu fie suficient de transparent îl constituie lipsa de comunicare între ONG-uri, fundaţii şi companiile comerciale care ar trebui să finanţeze anumite proiecte, iar aceasta, la rândul său, generează lipsă de încredere în partenerii unui proiect. O altă lacună în acest sens e şi faptul că organizaţiile neguvernamentale văd în potenţialii donatori „un sac cu bani”. „ Fundaţiile, ONG-urile şi companiile finanţatoare nu întotdeauna se privesc ca parteneri egali, ceea ce generează anumite carenţe în dezvoltarea proiectului. Donatorii sunt priviţi ca nişte bănci la care poţi să mergi, să aplici şi să obţii bani. De multe ori donatorii se simt în drept să dicteze ONG-urilor care ar trebui să fie priorităţile în activitatea unui proiect. Prin urmare, există multe cazuri în care ONG-urile se consideră ca parteneri secundari şi sunt gata să accepte orice compromis doar ca să obţină finanţarea. În aceste cazuri, cooperarea se face destul de greoi şi, uneori, chiar poate fi sortită eşecului”, a declarat Sorin Mereacre, directorul reprezentanţei din Moldova a Fundaţiei Eurasia.

O soluţie în acest sens, în concepţia lui S. Mereacre, ar fi ca reprezentanţii societăţii civile să contureze şi să-şi comunice adecvat obiectivele, lucru care poate fi realizat prin publicarea sistematică a unor rapoarte care vizează nemijlocit activităţile lor.

Totodată, Doina Munteanu, reprezentant al Naţiunilor Unite pentru Dezvoltare a specificat că în ceea ce priveşte transparenţa financiară, prezentarea rapoartelor nu este ideea de bază. „Transparenţa trebuie să fie făcută descendent către membrii organizaţiei, către constituienţi, parteneri din comunitate, beneficiari. De asemenea, este important ca rapoartele care vizează activitatea ONG-urilor să fie accesibile publicului larg, pentru că în cazul în care îţi plasezi deschis informaţia, oamenii capătă încredere în activitatea desfăşurată, află mai multe detalii despre impactul ei asupra comunităţii. La fel, este importantă şi transparenţa în interiorul organizaţiei. Pentru consolidarea unei imagini a ONG este necesar schimbul de informaţii, comunicarea continuă, introducerea în sistem a unor standarde, precum şi a Codului de etică”, a relevat D. Munteanu.

În vederea îmbunătăţirii guvernării şi transparenţei neguvernamentale, specialiştii au mai invocat ajustarea cadrului legal existent în domeniu la noile cerinţe, precum şi organizarea mai multor activităţi în care să fie implicate atât societatea civilă, instituţiile donatoare, cât şi autorităţile publice locale şi centrale. „Ar fi bine să organizăm mai multe activităţi de genul „cafeneaua societăţii civile”, o gală a societăţii civile. Ar fi bine să avem nişte standarde locale ajustate, privind transparenţa ONG-urilor. Există necesitatea de a mediatiza activităţile întreprinse de ONG-uri. În acest scop plănuim elaborarea unei broşuri care să conţină cele mai bune practici sau istorii de succes în care au fost implicate organizaţiile neguvernamentale. În opinia mea, transparenţa unui ONG porneşte de la transparenţa internă a organizaţiei pe care o percep ca un nucleu important în procesul de bună guvernare a unei organizaţii neguvernamentale”, a conchis Elena Leşan, director de program, Fundaţia Soros Moldova.

Irina BUREA
irinaburea@usm.md

Gelozia ucide

Un caz şocant a cutremurat locatarii unui bloc din strada Traian, sectorul Botanica al capitalei. La sfârşitul săptămânii trecute, sâmbătă, 21 ianuarie, în jurul orei 22:00, într-un apartament de la etajul doi al blocului, vecinii au auzit o bubuitură puternică, dar nimeni nu a avut îndrăzneala să afle cauza. Abia a doua zi, în apartamentul cu pricină au fost depistate două cadavre. Victimele, soţ şi soţie, şi-au pierdut viaţa în urma unei explozii puternice.

Divorţ cu reglare de conturi

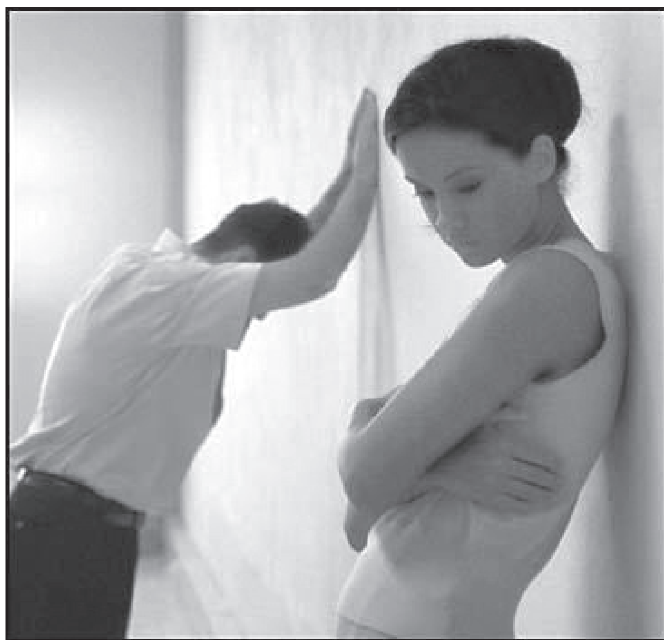
Potrivit informaţiilor furnizate de către vecinii de bloc, cei doi soţi se aflau în proces de divorţ. În noaptea fatală, soţii certaţi se aflau singuri în apartament. După producerea exploziei, nimeni dintre vecini nu a încercat să stabilească cauza deflagraţiei, nu a alertat poliţia, serviciul de urgenţă. Corpurile celor doi au fost găsite de unul dintre copii când, a doua zi, acesta a alertat Serviciul Situaţii Excepţionale pentru că nu putea descuia uşa apartamentului. Scenele din interior au fost şocante atât pentru poliţie, cât şi pentru vecini. Potrivit unor informaţii, în casă a fost găsit un bilet de adio, care a determinat organele de anchetă să ia în calcul, pe lângă probabilitatea unei scurgeri de gaze, posibilitatea unui suicid.

S-a aruncat o grenadă?

O altă idee vehiculată este şi provocarea unei explozii cu o grenadă. Surse din cadrul Procuraturii au confirmat acest lucru, chiar dacă Ministerul Afacerilor Interne şi Comisariatul de Poliţie al sectorului Botanica se abţin de la orice fel de comentarii pe marginea acestui caz. Organele de anchetă presupun că între cei doi soţi s-a iscat o neînţelegere, iar pe fonul unei crize de gelozie, bărbatul a aruncat în aer grenada. Potrivit vicepretorului sectorului Botanica, Boris Prepeliţă, investigaţiile sunt în curs de desfăşurare.

Se împăcau bine

Vecinii de bloc ai celor două victime declară că sunt şocaţi de cele întâmplate. „Ea era o femeie cumsecade şi el – un bărbat cuminte. Nu s-a auzit niciodată nimic. Da! Cică divorţau oamenii. Mă rog, ce nu se întâmplă într-o familie. Ce-o fi fost în casa lor, numai Dumnezeu ştie, dar cred că nimeni nu bănuia că se poate întâmpla o astfel de nenorocire. Nici măcar nu i-am auzit să se certe. Cum au trăit în pace, aşa şi divorţau în pace. Sunt pur şi simplu şocată”, declară una din vecinele de bloc ale familiei.

Tot mai multe grenade

Reamintim că la începutul anului curent, o casă din capitală, de pe strada Moroşanu, a explodat. În urma deflagraţiei, stăpânul casei de 56 de ani a decedat, iar alte două persoane, care se aflau la el în ospeţie, au fost internate de urgenţă în stare gravă. Poliţia a vehiculat ideea unei scurgeri de gaze, dar la doar câteva zile, responsabili din cadrul administraţiei publice locale au declarat că, de fapt, cauza deflagraţiei a fost o grenadă şi a cerut poliţiei să efectueze investigaţii suplimentare. Poliţia însă a respins această ipoteză.

Laura DUMBRAVĂ

Medierea ca soluţie pentru litigiile economice

Oamenii de afaceri trebuie să conştientizeze că medierea este o alternativă a deciziilor pronunţate în instanţe de judecată atunci când e vorba de soluţionarea unor litigii economice, spune avocatul Alexei Ţurcanu din Ungheni, unul din cei 54 de mediatori confirmaţi de Ministerul Justiţiei.

„Deseori instanţa de judecată, pronunţându-se pe o cauză, nu poate restabili relaţiile dintre părţi. În asemenea circumstanţe, opţiunea medierii este certă. Mediatorul fiind o persoană terţă, imparţială, echidistantă, se va strădui să soluţioneze litigiul ca atare, să aplaneze conflictul, dar şi să restabilească relaţiile dintre părţi”, a menţionat Alexei Ţurcanu.

Marcel Burlacu, primul preşedinte al Consiliului de Mediere din RM, spune că în RM există cadru juridic necesar pentru afirmarea instituţiei medierii: a fost adoptată Legea cu privire la mediere, Ministerul Justiţiei a elaborat actele necesare pentru implementarea legii şi a început activitatea Consiliul de Mediere, se efectuează instruirea mediatorilor.

„Numărul mare de cauze aflate pe rol în istanţele de judecată fac ca examinarea acestora să dureze. Procedurile sunt anevoioase, cheltuielile sunt mari. Acest fapt îi determină pe unii oameni să nu apeleze în instanţele de judecată, să lase litigiile nesoluţionate. Conflictele se aprofundează, mocnesc. Medierea este o alternativă. În calitate de segment al justiţiei restaurative, medierea păşeşte cot la cot cu probaţiunea postsentenţială, care acordă persoanei vinovate în comiterea unei infracţiuni şi persoanei care a suferit de pe urma acesteia şansa restabilirii relaţiilor. Medierea aduce în societate împăcare, toleranţă, e bazată pe cedări reciproce, pe compromis”, a spus Burlacu.

Recent, Ministerul Justiţiei a înmânat certificate primelor 54 de persoane care au absolvit cursul de instruire în arta medierii, finanţat de PNUD-Moldova. Sunt primii mediatori a căror activitate a fost legalizată în RM. Printre ei – oameni de diferite profesii din Chişinău şi din raioanele republicii.

• La solicitarea cititorilor

Angajarea în muncă

Persoana care doreşte să se angajeze în câmpul muncii trebuie să ţină cont că pentru aceasta legislaţia în vigoare prevede careva cerinţe. Astfel, articolul 45 din Codul muncii stabileşte că baza relaţiilor de muncă este contractul individual de muncă.

Contractul în cauză este înţelegerea dintre salariat şi angajator, prin care salariatul se obligă să presteze o muncă într-o anumită specialitate, calificare sau funcţie, să respecte regulamentul intern al unităţii, iar angajatorul se obligă să-i asigure condiţiile de muncă prevăzute de Codul muncii, de alte acte normative ce conţin norme ale dreptului muncii, de contractul colectiv de muncă, precum şi să achite la timp şi integral salariul.

Anterior încheierii contractului individual de muncă, angajatorul are obligaţia de a informa persoana care solicită angajarea cu privire la principalele clauze pe care le va cuprinde contractul individual de muncă.

Angajarea are loc în baza cererii, un model al căreia este anexat la această explicaţie.

Model
de cerere de angajare în câmpul muncii

Domnului director
al Societăţii pe Acţiuni „ ....”,
Vasile Ignat

Domnule director,

Subsemnatul, Victor Ababii, domiciliat în mun. Chişinău, Puşkin, nr. 4, rog să aprobaţi angajarea mea în funcţia de inginer în Sectorul expertizare.

_____ __________200___ _______________
semnătura

Se interzice:

refuzul (neîntemeiat) de angajare (art. 47 din Codul muncii), fiind interzisă orice limitare în drepturi, ori stabilirea unor avantaje, directe sau indirecte, la încheierea contractului individual de muncă în dependenţă de sex, rasă, etnie, religie, domiciliu, opţiune politică sau origine socială. Refuzul angajatorului de a angaja poate fi contestat în instanţa de judecată;

stabilirea pentru salariat, prin contractul individual de muncă, a unor condiţii sub nivelul celor prevăzute de actele normative în vigoare, de convenţiile colective şi de contractul colectiv de muncă (art.49 din Codul muncii);

de a cere, potrivit art.50 din Codul muncii, efectuarea unei munci care nu este stipulată în contractul individual de muncă. Angajatorul nu are dreptul să ceară salariatului efectuarea unei munci care nu este stipulată în contractul individual de muncă, cu excepţia cazurilor prevăzute de acelaşi cod.

Conţinutul contractului individual de muncă este determinat prin acordul părţilor (art.49 alin.(1), ţinându-se cont de prevederile legislaţiei în vigoare şi include:

a) numele şi prenumele salariatului;
b) datele de identificare ale angajatorului;
c) durata contractului;
d) data de la care contractul urmează să-şi producă efectele;
e) atribuţiile funcţiei;
f) riscurile specifice funcţiei;
g) drepturile şi obligaţiile salariatului;
h) drepturile şi obligaţiile angajatorului;
i) condiţiile de retribuire a muncii, inclusiv salariul funcţiei sau cel tarifar, suplimentele, premiile şi ajutoarele materiale;
j) compensaţiile şi alocaţiile, inclusiv pentru munca prestată în condiţii grele, vătămătoare şi/sau periculoase;
k) locul de muncă;
l) regimul de muncă şi de odihnă;
m) perioada de probă, după caz;
n) durata concediului de odihnă anual şi condiţiile de acordare a acestuia;
o) prevederile contractului colectiv de muncă şi ale regulamentului intern al unităţii referitoare la condiţiile de muncă ale salariatului;
p) condiţiile de asigurare socială;
r) condiţiile de asigurare medicală.

Potrivit alin.(2) al art. 49, contractul individual de muncă poate conţine pe lângă prevederile generale expuse de acesta şi alte prevederi, ce nu contravin legislaţiei în vigoare.

În cazul în care salariatul urmează să-şi desfăşoare activitatea în străinătate, angajatorul are obligaţia de a-i pune la dispoziţie, în timp util, toată informaţia prevăzută la alin.(1) şi, suplimentar, informaţii referitoare la:

a) durata perioadei de muncă în străinătate;
b) moneda în care va fi retribuită munca, precum şi modalitatea de plată;
c) compensaţiile şi avantajele în numerar şi/sau în natură, aferente plecării în străinătate;
d) condiţiile specifice de asigurare.

În afara clauzelor generale prevăzute la art.49 al Codului muncii, părţile pot negocia şi include în contractul individual de muncă clauze specifice, cum ar fi:

a) clauza de mobilitate, care permite angajatorului să dispună de o activitate ce nu presupune un loc stabil de muncă;
b) clauza de confidenţialitate, conform căreia părţile convin ca pe toată durata contractului individual de muncă şi timp de cel mult 3 luni (un an pentru cei care au deţinut funcţii de răspundere) după încetarea acestuia, să nu divulge date sau informaţii de care au luat cunoştinţă în perioada executării contractului individual de muncă, în condiţiile stabilite de regulamentul intern al unităţii, de contractul colectiv sau de cel individual de muncă;
c) alte clauze care nu contravin legislaţiei în vigoare.

În cazul nerespectării clauzei de confidenţialitate, partea vinovată poate fu supusă să repare prejudiciul cauzat.

♦ Avocatul dvs. la domiciliu

La întrebări răspunde juristul
Vitalie MODRÂNGĂ
www.vitaliemodringa@usm.md

? ***Timp de patru ani de zile am avut grijă de cei doi nepoţi, din cauza că părinţii lor se aflau la muncă peste hotare. La moment, în urma unui conflict, părinţii nu-mi permit să-mi văd nepoţii. Cum aş putea să-i oblig să facă acest lucru?***

Maria M.,
r-n Sângerei

Articolul 65 din Codul familiei prevede că bunicii, fraţii şi surorile copilului au dreptul să comunice cu acesta. Dacă părinţii copilului (unul dintre ei) le refuză acest drept, autoritatea tutelară îi poate obliga să-l respecte. Dacă părinţii (unul dintre ei) vor neglija hotărârea autorităţii tutelare, persoanele interesate pot porni în instanţa judecătorească o acţiune privind înlăturarea impedimentelor de comunicare cu copilul. Potrivit articolului menţionat, acţiunea privind înlăturarea impedimentelor de comunicare a bunicilor, fraţilor şi surorilor cu copilul poate fi respinsă numai în cazul existenţei unui pericol pentru viaţa şi sănătatea acestuia, pentru dezvoltarea lui spirituală.

? ***Fratele meu este condamnat şi îşi ispăşeşte pedeapsa în Federaţia Rusă. Părinţii noştri sunt bătrâni şi nu pot pleca să-l viziteze. Însă am auzit că el poate fi trecut la noi în ţară pentru a-şi ispăşi pedeapsa. Aş vrea să cunosc ce prevede legea pentru asemenea cazuri?***

Valentina Ursu,
rn. Orhei

Potrivit articolului 551 din Codul de procedură penală, transferul persoanelor condamnate se efectuează în baza tratatului internaţional la care Republica Moldova şi statul respectiv sânt parţi sau în condiţii de reciprocitate, stabilite printr-un acord scris între Ministerul Justiţiei al Republicii Moldova şi instituţia respectivă a statului străin.

Pentru acest caz, cererea persoanei condamnate la închisoare de către o instanţă judecătorească străina poate constitui temei de transferare pentru executarea pedepsei în Republica Moldova sau cererea de transferare, înaintată fie de către statul de condamnare, fie de către statul de executare.

Citaţii în judecată

Curtea de Apel Chişinău, solicită prezentarea apelanţilor Casiadi Sergiu, Casiadi Mariana, dom. mun. Chişinău, str. P. Zadnipru 4/3, odaia 310, pentru data de 10 martie 2009, ora 11.00, la şedinţa judiciară (str. Teilor 4) unde va avea loc examinarea cauzei civile nr. 2a-494/09 intentată de Ministerul Finanţelor.

Judecător D. Manole

⬩⬩⬩

Judecătoria Economică de Circumscripţie, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului SRL „Iscra ETC”, pentru data de 12 martie 2009, ora 9.40, la şedinţa judiciară (bd. Ştefan cel Mare 73, bir. 213, et. 2) în calitate de pârât, pe cauza intentată de SRL „Royal-Progres” privind încasarea sumei de 22667, 87 lei.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Ion Stepanov

⬩⬩⬩

Judecătoria Economică de Circumscripţie, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului SRL „Vasandrion”, pentru data de 13 martie 2009, ora 11.00, la şedinţa judiciară (bd. Ştefan cel Mare 73, bir. 213, et. 2) în calitate de pârât pe cauza intentată de SRL „Materimcos”, privind încasarea sumei de 32969 lei.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Ion Stepanov

⬩⬩⬩

Judecătoria Economică de Circumscripţie, în conformitate cu art. 108 CPC al RM solicită prezentarea reprezentantului SRL „Djenian Lux”, pentru data de 18 martie 2009, ora 9.00, la şedinţa judiciară (bd. Ştefan cel Mare 73, bir. 213, et. 2) în calitate de pârât pe cauza intentată de SRL „Rusanda”, privind încasarea sumei de 3077,66 lei.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Ion Stepanov

⬩⬩⬩

Judecătoria Economică de Circumscripţie, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea intervenienţilor accesorii: Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice; SA „Medicamentum”; Sarev Serghei a.n. 20.10.1950; Bivol Ion, a.n. 19.01.1959; Lozan Ana, a.n. 14.01.1972; Tudos Carp, a.n. 04.03.1951; Guzun Valentin, a.n. 30.08.1964; Scripaci Mihail, a.n. 10.12.1965, pentru data de 10 martie 2009, ora 15.30, la şedinţa judiciară (bd. Ştefan cel Mare 73, bir. 230), unde va avea loc examinarea cauzei civile intentată de CAP „Basarabia” către SRL „Constran”.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Al. Rotari

⬩⬩⬩

Judecătoria Economică de Circumscripţie, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului ÎI „Leahova Natalia”, pentru data de 16 martie 2009, ora 16.00, la şedinţa judiciară (bd. Ştefan cel Mare 73, bir. 230) în calitate de pârât pe cauza civilă intentată de SRL „Drancor”, privind încasarea datoriei.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Al. Rotari

⬩⬩⬩

Judecătoria Economică de Circumscripţie solicită prezentarea reprezentantului SRL „Moralgor Com”, pentru data de 23 martie 2009, ora 11.00, la şedinţa judiciară (bd. Ştefan cel Mare 73, bir. 225) în calitate de pârât pe cauza civilă intentată de SA „JLC”.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Iu. Ţurcan

⬩⬩⬩

Judecătoria Economică de Circumscripţie solicită prezentarea reprezentantului SA „Condor Centru”, pentru data de 8 aprilie 2009, ora 11.40, la şedinţa judiciară (bd. Ştefan cel Mare 73, bir. 225) în calitate de pârât pe cauza civilă intentată de SA „JLC”.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Iu. Ţurcan

⬩⬩⬩

Judecătoria Economică de Circumscripţie, solicită prezentarea obligatorie a reprezentantului SRL „Glodeanu Com”, pentru data de 4 martie 2009, ora 14.00, la şedinţa judiciară (bd. Ştefan cel Mare 73, bir. 220) în calitate de pârât pe cauză civilă intentată de SRL „Royal Progres”, privind încasarea datoriilor.

Prezenţa este obligatorie.

Judecător I. Gancear

⬩⬩⬩

Judecătoria Economică de Circumscripţie, solicită prezentarea obligatorie a reprezentantului SRL „Glodeanu Com”, pentru data de 16 martie 2009, ora 9.30, la şedinţa judiciară (bd. Ştefan cel Mare 73, bir. 220) în calitate de pârât pe cauză civilă intentată de SRL „Elita-5-Altepi”, privind încasarea datoriilor.

Prezenţa este obligatorie.

Judecător I. Gancear

⬩⬩⬩

Judecătoria Economică de Circumscripţie, solicită prezentarea reprezentantului ÎI „Muzica-S”, pentru data de 26 martie 2009, ora 9.30, la şedinţa judiciară (bd. Ştefan cel Mare 73, bir. 218) în calitate de pârât pe cauză civilă intentată de „Rotmils” SRL.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Liliana Andriaş

Citaţii în judecată

***

Judecătoria Economică de Circumscripţie, solicită prezentarea obligatorie a reprezentantului SRL „Comex", pentru data de 27 martie 2009, ora 9.30, la şedinţa judiciară (bd. Ştefan cel Mare 73, bir. 218) în calitate de pârât pe cauză civilă intentată de SRL „Vladalina".

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Liliana Andriaş

***

Judecătoria Economică de Circumscripţie, solicită prezentarea reprezentanţilor ÎI „Spoialo Igor", SRL „Iunonix", mun. Chişinău, pentru data de 18 martie 2009, ora 13.00, la şedinţa judiciară (bd. Ştefan cel Mare 73, bir. 204) în calitate de pârâţi pe cauză civilă intentată de SA „JLC" mun. Chişinău.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător S. Namaşco

***

Judecătoria Economică de Circumscripţie, solicită prezentarea reprezentantului, SRL „Midian", mun. Chişinău, pentru data de 7 aprilie 2009, ora 11.00, la şedinţa judiciară (bd. Ştefan cel Mare 73, bir. 204) în calitate de pârât pe cauză civilă intentată de SRL „Telemar".

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător S. Namaşco

***

Judecătoria Centru mun. Chişinău, solicită prezentarea cet. Popa Nicolae, pentru data de 10 martie 2009, ora 14.00, la şedinţa judiciară (str. Bulgară 43, bir. 44) în calitate de intervenient accesoriu pe cauza civilă intentată de ÎMSIA „Moldasig" SRL către CA „Transelit" SRL, privind încasarea prejudiciului material.

Judecător D. Suşchevici

***

Judecătoria Centru mun. Chişinău, solicită prezentarea cet. Rîjcov Serghei, pentru data de 16 martie 2009, ora 12.30, la şedinţa judiciară (str. Bulgară 43, bir. 61) în calitate de pârât pe cauza civilă intentată de „Gofma Consulting" SRL, privind încasarea datoriei.

Judecător Djeta Chistol

***

Judecătoria Centru mun. Chişinău, solicită prezentarea cet. Lavric Vasile Zaharia, pentru data de 24 martie 2009, ora 9.30, la şedinţa judiciară (str. Bulgară 43, bir. 61) în calitate de pârât pe cauza civilă intentată de Gari Iurie, privind încasarea datoriei.

Judecător Djeta Chistol

***

Judecătoria Buiucani mun. Chişinău în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Griţcu Gheorghe, pentru data de 5 martie 2009, ora 9.30, la şedinţa judiciară (str.M. Viteazul 2, bir. 611) unde va avea loc examinarea cauzei civile intentată de SA „Stejaur", privind încasarea prejudiciului.

Prezenţa este obligatorie.

Judecător V. Boico

***

Judecătoria Buiucani mun. Chişinău, solicită prezentarea cet. Botezat Ion, dom. or. Durleşti, str. Chimiştilor 3, pentru data de 16 martie 2009, ora 9.30, la şedinţa judiciară (str.M. Viteazul 2, bir. 502) în calitate de pârât pe cauza civilă, intentată de Costov Victor, privind încasarea sumei.

Judecător L. Pruteanu

***

Judecătoria Buiucani mun. Chişinău, solicită prezentarea cet. Popa Nicolaie Trofim a.n. 26.12.1973, pentru data de 18 martie 2009, ora 10.30, la şedinţa judiciară (str.M. Viteazul 2, bir. 613) în calitate de pârât pe cauza intentată de SA „Donaris Grup", privind recuperarea pagubei.

Judecător Ana Panov

***

Judecătoria Buiucani mun. Chişinău în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Iliescu Ana, dom. mun. Chişinău, şos. Balcani 8, ap. 89, pentru data de 24 martie 2009, ora 9.00, la şedinţa judiciară (str.M. Viteazul 2, bir. 504) în calitate de pârât pe cauza civilă, intentată de ÎM „M. S. Wranghel" SRL, privind încasarea datoriei.

Judecător Dorin Popovici

***

Judecătoria Buiucani mun. Chişinău, solicită prezentarea cet. Niculaescu Constantin, pentru data de 25 martie 2009, ora 9.30, la şedinţa judiciară (str.M. Viteazul 2, bir. 617) în calitate de pârât pe cauza civilă nr. 3CA-593/09, intentată de Bucătari Vera către Primăria Truşeni, Niculaescu Constantin, privind anularea actului administrativ.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Dorin Dulghieru

***

Judecătoria Buiucani mun. Chişinău în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Moraru Anatolie Sozont, pentru data de 27 martie 2009, ora 9.00, la şedinţa judiciară (str.M. Viteazul 2, bir. 506) în calitate de pârât pe cauza civilă intentată de Moraru N., privind desfacerea căsătoriei.

Judecător Silvia Gîrbu

***

Judecătoria Ciocana mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Pascal Corina, locul de trai necunoscut, Chira Marin Ivan, dom. s. Mileşti, rn. Nisporeni, pentru data de 16 martie 2009, ora 14.00, la şedinţa judiciară (str.M. Sadoveanu 24/1, bir. 307) unde va avea loc examinarea cauzei civile intentată de Sanduţa Pavel, privind declararea nulităţii contractului de vânzare-cumpărare.

Judecător I. Dutca

***

Judecătoria Ciocana mun. Chişinău în conformitate cu art. 108 CPC al RM solicită prezentarea cet. Josan Alexandr, ultimul dom. mun. Chişinău, str. Uzinelor bl. 83, pentru data de 16 martie 2009, ora 15.00, la şedinţa judiciară (str.M. Sadoveanu 24/1, bir. 313) în calitate de pârât pe cauza civilă intentată de ÎM „Moldcell" SA., privind încasarea sumei.

Judecător L. Ouş

***

Judecătoria Ciocana mun. Chişinău în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Clefos Evghenii Mihail, ultimul dom. mun. Chişinău, str. A. Russo 59/3, ap. 12, pentru data de 16 martie 2009, ora 14.00, la şedinţa judiciară (str.M. Sadoveanu 24/1, bir. 313) în calitate de pârât pe cauza civilă intentată de CA „Afes-M", privind încasarea datoriei.

Judecător L. Ouş

***

Judecătoria Ciocana mun. Chişinău în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Cornescu Polina, pentru data de 18 martie 2009, ora 10.00, la şedinţa judiciară (str.M. Sadoveanu 24/1, bir. 303) în calitate de pârât pe cauza civilă intentată de Lungu Ivan, privind stabilirea domiciliului copilului şi încasarea pensiei alimentare.

Judecător Ala Malîi

***

Judecătoria Râşcani mun. Chişinău, solicită prezentarea cet. Filip Sergiu, a.n. 29.08.1976, domm. mun. Chişinău, str. M. Basarab 6, ap. 75, pentru data de 2 martie 2009, ora 9.00, la şedinţa judiciară (str. Kiev 3, bir. 24) în calitate de pârât pe cauza civilă intentată de Filip Natalia privind desfacerea căsătoriei.

Judecător S. Bleşceaga

***

Judecătoria Râşcani mun. Chişinău, solicită prezentarea cet. Ovanesianţ Razmic, pentru data de 12 martie 2009, ora 14.30, la şedinţa judiciară (str. Kiev 3, bir. 16) unde va avea loc examinarea cauzei privind decăderea din drepturile părinteşti.

Judecător E. Cobzac

***

Judecătoria Râşcani mun. Chişinău, solicită prezentarea cet. Vasiliev Vera Zahar, pentru data de 14 martie 2009, ora 9.00, la şedinţa judiciară (str. Kiev 3, bir. 3) în calitate de pârât pe cauza civilă intentată de Vasiliev Petru, privind desfacerea căsătoriei.

Judecător Ig. Vornicescu

***

Judecătoria Râşcani mun. Chişinău, solicită prezentarea cet. Kogan-Kutovaia Faina Vladimir, pentru data de 10 martie 2009, ora 8.30, la şedinţa judiciară (str. Kiev 3, bir. 15) unde va avea loc examinarea cauzei civile intentată de Rîticov Mihail, privind desfacerea căsătoriei.

Judecător I. Timofei

***

Judecătoria Râşcani mun. Chişinău, solicită prezentarea cet. Ostrovscaia Oxana, pentru data de 17 martie 2009, ora 13.00, la şedinţa judiciară (str. Kiev 3, bir. 15) unde va avea loc examinarea cauzei civile intentată de Meseniova Valeria, privind încasarea prejudiciului material şi moral.

Judecător I. Timofei

***

Judecătoria Râşcani mun. Chişinău, solicită prezentarea cet. Caisîn Pavel, pentru data de 11 martie 2009, ora 14.00, la şedinţa judiciară (str. Kiev 3, bir. 19) în calitate de reclamat pe cauza intentată de Piter Irina, privind desfacerea căsătoriei.

Prezenţa este obligatorie.

Judecător Cornelia Vârlan

***

Judecătoria Râşcani mun. Chişinău, solicită prezentarea cet. Cosenco Dmitrii, pentru data de 16 martie 2009, ora 16.00, la şedinţa judiciară (str. Kiev 3, bir. 20) în calitate de pârât pe cauza civilă intentată de Plugaru Ionela, privind decăderea din drepturile părinteşti.

Judecător V. Ilaşco

***

Judecătoria Botanica mun. Chişinău, solicită prezentarea cet. Zaharov Mihail, pentru data de 9 aprilie 2009, ora 14.30, la şedinţa judiciară (str. Zelinschi 13, bir. 1) unde va avea loc examinarea cauzei civile intentată de SC „Ameritrex-Prest" SRL, către Zaharov M. şi Zaharova I. privind încasarea sumei.

Judecător Viorica Puica

***

Judecătoria Botanica mun. Chişinău, solicită prezentarea cet. Tataru Vadim, pentru data de 13 martie 2009, ora 14.00, la şedinţa judiciară (str. Zelinschi 13, bir. 17) unde va avea loc examinarea cauzei civile intentată de Sofia Voloşiuc către V. Tataru, S. Cobasiuc, Pretura sect. Botanica, OCT Chişinău, privind declararea nulă a contractului de privatizare, vânzare.-cumpărare a apartamentului, instalarea în apartament şi încasarea prejudiciului moral.

Judecător Viorica Mihaila

***

Judecătoria Străşeni, solicită prezentarea cet. Solotchi Victor, a.n. 1965, pentru data de 9 martie 2009, ora 9.30, la şedinţa judiciară (or. Străşeni, str. Ştefan cel Mare 98, bir.2) în calitate de reclamat pe cauza civilă intentată de Solotchi Nina, privind desfacerea căsătoriei.

Judecător M. Gavriliţă

***

Judecătoria Soroca, solicită prezentarea cet. Baciu Viorica, pentru data de 16 martie 2009, ora 9.00, la şedinţa judiciară (or. Soroca, str. Independenţei 62, bir. 1) în calitate de pârât pe cauza civilă, privind desfacerea căsătoriei.

Judecător Alexandru Negru

***

Judecătoria Cahul în conformitate cu cerinţele art. 108 şi art. 103 a CPC al RM, solicită prezentarea cet. Nazari Nazir a.n. 26.01.1970, cu ultimul dom. cunoscut în Afganistan, or. Cabul, pentru data de 20 martie 2009, ora 14.00, la şedinţa judiciară (or. Cahul, str. Victoriei nr.8, bir. 211) în calitate de pârât pe cauza civilă nr. 2-331/09 intentată de Nazari Natalia, privind desfacerea căsătoriei.

Pârâtului i se propune să prezinte probele de care dispune referitor la pricină. În caz de neprezentare a unor astfel de probe şi de neprezentare a pârâtului în instanţă, pricina va fi examinată în lipsa pârâtului şi probelor de care dispune.

Judecător Vitalie Movilă

***

Judecătoria Cahul în conformitate cu cerinţele art. 108 şi art. 103 a CPC al RM, solicită prezentarea cet. Ceptureanu Serghei a.n. 24.06.1960, dom. în s. Roşu, rn. Cahul şi cet. Ceptureanu Stela a.n. 27.01.1993, dom. s. Roşu, rn. Cahul, pentru data de 25 martie 2009, ora 9.00, la şedinţa judiciară (or. Cahul, str. Victoriei nr.8, bir. 203) în calitate de pârât şi intervenient accesoriu de partea pârâtului, respectiv pe cauza civilă nr. 2-419 intentată de Nedelcu Constantin, privind rezilierea contractului.

Acestora li se propune să prezinte probele de care dispun referitor la pricină. În caz de neprezentare a unor astfel de probe şi de neprezentare a lor în instanţă, pricina va fi examinată în lipsa probelor de care dispun ei.

Judecător Ghenadie Eni

***

Judecătoria Ciocana mun. Chişinău în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Ţurcan Ion, pentru data de 13 martie 2009, ora 12.00, la şedinţa judiciară (str.M. Sadoveanu 24/1, bir. 306) în calitate de pârât pe cauza civilă intentată de Ţurcan Tatiana, privind desfacerea căsătoriei.

Judecător Oxana Robu

ANUNŢ

Judecătoria Buiucani mun. Chişinău, anunţă concurs pentru suplinirea funcţiei vacante de grefier. La funcţia dată pot candida cetăţenii Republicii Moldova, domiciliaţi permanent pe teritoriul ei care întrunesc următoarele condiţii***: studii juridice superioare, cunoaşterea limbii de stat şi a limbii ruse, cunoaşterea computerului, apt din punct de vedere medical.*** Informaţii suplimentare referitor la depunerea actelor: Judecătoria Buiucani, mun. Chişinău, str. Mihai Viteazul nr.2, etajul 5-6, bir. 508, tel. ***(022) 29-50-92.***

Actele pot fi prezentate începând cu data de ***02.03.2009*** până la ***03.04.2009*** inclusiv: ***CV, fotografii 3x4, 2 buc. diploma, buletinul de identitate.***

Preşedintele Judecătoriei Buiucani mun. Chişinău Oleg Sternioală

Aniversări

Victor ORÂNDAŞ,
judecător la Judecătoria Economică de Circumscripţie

Mult stimate Domnule Victor Orândaş, fiecare om are o zi specială în an. Pentru dumneavoastră ziua de 25 februarie din acest an are o semnificaţie aparte – marcaţi cea de-a 40-a aniversare.

Cu acest minunat prilej, vă adresăm acest sincer şi cald mesaj de felicitare. Vă dorim să aveţi parte numai de împliniri, satisfacţii şi multă sănătate. Iar gândurile bune şi bucuria de la cei dragi inimii dvs. să vă însoţească mereu astfel încât sufletul să vă fie într-o perpetuă armonie.

La mulţi ani!

* * *

Constantin STĂNILĂ,
judecător Glodeni – 60 de ani

Mult stimate Domnule Constantin Stănilă,

Cu totul şi cu totul specială este ziua dumneavoastră de naştere din acest an, semnificând tinereţea maturităţii, vârsta frumoaselor împliniri.

Suntem onoraţi să vă adresăm cu ocazia frumosului jubileu acest sincer mesaj de felicitare. Popasul aniversar la care aţi ajuns constituie o oportunitate de a pune pe cântar succesele. Astfel, avansarea prin muncă, responsabilitate, perseverenţă, devotament domeniului ce vi l-aţi ales ca destin - justiţia, vă determină inconfundabilitatea.

Vă dorim viaţă îndelungată, plină de realizări şi bucurii, clipe cât mai durabile de satisfacţie şi înălţare sufletească.

La mulţi ani!

* * *

*Zilele acestea şi-au aniversat ziua de naştere **Ana Panov**, judecător Buiucani; **Aurelia Cazacliu**, judecător Criuleni; **Marina Anton**, judecător CA Chişinău; **Dionis Panov**, judecător CA Chişinău; **Veaceslav Panfili**, judecător Anenii Noi; **Ion Rusu**, judecător Drochia; **Alexandru Negru**, judecător Soroca; **Gheorghe Popa**, judecător Teleneşti; **Victor Micu**, preşedintele judecătoriei sect. Râşcani, mun. Chişinău; **Valentin Verejan**, preşedintele judecătoriei Militare; **Pavel Cebotari**, procuror al raionului Glodeni; **Mihai Butnaru**, procuror al raionului Criuleni; **Andrei Pîntea**, procuror al raionului Anenii Noi.*

Mult stimaţi omagiaţi, vă apreciem pentru activitatea nobilă ce o desfăşuraţi în consens cu valorile naţionale şi universale. Vă dorim ca tot ce este mai bun pentru Dumneavoastră să vă vină de acum încolo. Vă dorim multă sănătate, să vă bucuraţi mereu de respectul celor din jur. Succese remarcabile atât pe plan personal, cât şi profesional.

La mulţi ani!

Cu profund respect,
membrii Consiliului de Administraţie al Uniunii Juriştilor,
***Echipa* Dreptul *şi* Revista Naţională de Drept**

Echipa redacţiei Vă adresează un Apel de unire şi sprijin. Vă suntem recunoscători că sunteţi abonaţii noştri şi susţineţi ziarul. Noi avem nevoie de acest ajutor şi vom rămâne alături de Dvs.

Caleidoscop

Aveau în bucătărie trei milioane de albine

Un cuplu din Florida de Sud nu era prea fericit să locuiască în apartament împreună cu trei milioane de albine, insecte care, potrivit acestora, erau acolo de doi ani şi jumătate. Jesus Molina a spus că el şi prietena lui se pregăteau să plece din apartament pentru că aceste albine le-au invadat peretele din bucătăria locuinţei din Miami Beach. Crescătorii de albine le-au îndepărtat pe cele trei milioane de albine din apartament şi au extras aproape 27 de kilograme de miere.

Personalitate juridică notorie – CONSTANTIN STERE

Constantin Stere a fost unul din cei mai remarcabili oameni de cultură şi personalităţi din viaţa politică a României de la sfirşitul secolului al XIX-lea şi primele decenii ale secolului al XX-lea. Personalitate deosebit de complexă, cu activitate multilaterală – jurist, profesor, ideolog, gazetar, scriitor şi om politic – Constantin Stere s-a situat pe linia unei tradiţii vechi şi de nezdruncinat a intelectualului angajat. Timp de aproape un sfert de veac, cât a activat în Iaşi (1892-1916), C.Stere s-a definit ca fondator al revistei *Viaţa românească,* ca profesor şi rector al Universităţii ieşene, s-a remarcat ca o mare figură a gândirii social-politice româneşti.

Născut la 1 (13) iunie 1865 în localitatea Cerepcău din judeţul Soroca, Constantin Stere a primit primele cunoştinţe de carte în satul natal, apoi a urmat cursurile liceale la Chişinău. Epoca de tinereţe a fost marcată de pasionate căutări ale unui drum revoluţionar pentru realizarea unei societăţi drepte şi echitabile, pentru egalitate şi libertăţi democratice. Pentru activitate revoluţionară şi antiţaristă, în anul 1884, în timpul examenelor pentru absolvirea liceului, a fost arestat. La Chişinău a fost închis câteva luni. După eliberare, s-a mutat mai întâi la Tighina, apoi la Odessa. În acest din urmă oraş, a fost arestat din nou, pentru ca, în 1886, să fie deportat în Siberia, unde a stat până în 1892. După şase ani petrecuţi între gheţurile polare, Constantin Stere se reîntoarce şi se stabileşte cu traiul la Iaşi. Aici, mişcarea socialistă îi asigură condiţiile de viaţă şi de studiu, îl primeşte şi-1 integrează în societatea românească a timpului. S-a înscris la Facultatea de drept din Iaşi, pe care a absolvit-o în 1895, cu teza de licenţă: *Evoluţia individualităţii şi noţiunea de persoană în drept* (1897). După ce şi-a afirmat concepţiile şi crezul său politic în *Evenimentul literar,* revistă în care a debutat ca publicist în 1893, la 14 martie 1901, Constantin Stere a fost numit profesor suplinitor la catedra de drept administrativ şi constituţional a facultăţii de drept din Iaşi, iar în 1903 a devenit profesor titular. Activitatea sa didactică se înscrie la loc de cinste alături de cea desfăşurată de marii profesori pe care i-a avut Universitatea ieşeană în acea vreme: A.D. Xenopol, P.Poni, G. Ibrăileanu, Paul Bujor, Ioan Borcea, Oreste Tafrali, C.I. Parhon, Matei B. Cantacuzino şi alţii. Cursul de drept constituţional şi administrativ, pe care l-a ţinut aproape 15 ani, bogat în argumentaţie, orientat spre principiile regimurilor democratice avansate, era audiat de un mare număr de studenţi şi de un numeros public. Popularitatea lui Constantin Stere în rândul profesorilor Universităţii din Iaşi, prestigiul de care se bucura în viaţa ştiinţifică şi culturală a ţării au determinat ca în 1913 să fie ales rector al Universităţii ieşene. Constantin Stere şi-a adus o importantă contribuţie în activităţile de pregătire a studenţilor, în stabilirea climatului de emulaţie şi a spiritului democratic, în creşterea prestigiului acestei instituţii atât în ţară, cât şi în străinătate. După izbucnirea primului război mondial, când s-a accentuat lupta dintre curentele şi tendinţele politice opuse, care n-a lăsat în afară nici Universitatea din Iaşi, în anul 1916, Constantin Stere îşi dă demisia din funcţia de rector şi pleacă la Bucureşti. Cu personalitatea sa, Iaşul universitar de la începutul acelui veac îşi adaugă o contribuţie creatoare de înaltă intelectualitate.

Constantin Stere a desfăşurat timp de peste 40 de ani o activitate publicistică remarcabilă, din care s-ar putea întocmi uşor câteva volume. Dar meritul său în acest domeniu este acela de fondator şi conducător al revistei *Viaţa românească.* Subîntitulată, revistă literară şi ştiinţifică, *Viaţa românească* a apărut la 1 martie 1906, în Iaşi, sub direcţia lui Constantin Stere şi Paul Bujor. Garabet Ibrăileanu devine secretarul de redacţie şi principalul animator al publicaţiei. Atrăgând colaboratori din toată ţara şi formând un cerc de intelectuali strâns uniţi în jurul revistei, Constantin Stere a reuşit să deschidă în mişcarea culturală a Iaşului o epocă de însufleţire şi de prestigiu.

Constantin Stere a fost un personaj de frunte în ierarhia partidelor din România. A militat pentru înfăptuirea cerinţelor esenţiale ale revoluţiei burghezo-democratice: reforma agrară şi votul universal. Destinul său de om politic a stat însă sub semnul tragismului. La aceasta a contribuit, în mod deosebit, intransigenţa convingerilor sale democratice şi incapacitatea de a se supune voinţei absolutiste a unor conducători politici. In 1930 a fost înlăturat din viaţa publică, luând sfârşit calvarul politic al unei conştiinţe lucide, care avea să declare în acelaşi an: *«Istoria democraţiei române nu va putea face abstracţie de numele meu».* Autoaprecierе dreaptă, verificată apoi de istoria şi de istoriografia obiectivă. Constantin Stere nu a putut face carieră politică, dar le-a fost superior, prin consecvenţa democratică, tuturor acelor care îl anatemizau. Sfârşitul vieţii şi-l petrece retras şi izolat de frământările politice la Bucov, judeţul Prahova. Retragerea lui Constantin Stere în conacul de la Bucov este dovada unei totale renunţări la mediul politic al regimului burghezo-moşieresc de la care nu mai putea aştepta nimic. S-a stins din viaţă la 26 iunie 1936, la Bucov. Calităţile neobişnuite pe care le dovedise Stere de-a lungul tumultuoasei sale activităţi în atâtea domenii (politică, învăţământ, ştiinţă, gazetărie etc.) nu păreau să fie şi acelea ale unui viguros prozator. Puţinele şi rarele lui pagini cu caracter beletristic nu se remarcaseră prin reale calităţi literare. Când a debutat ca romancier, Constantin Stere era la capătul vieţii sale. Cele opt volume, care alcătuiesc ciclul neterminat *In preajma revoluţiei,* le-a dictat la Bucov, în patru ani (1932-1936), sub forma unui roman fluviu. Operă fără precedent în literatura noastră, romanul reprezintă un document pentru cei ce vor să cunoască o jumătate apusă de veac. O mare parte din el rezistă timpului, ca lucrare valoroasă de proză. Ciclul este plin de material autobiografic şi a fost gândit ca istoria formării unei personalităţi. Dacă în ultimele volume, care prezintă tabloul

vieţii politice, sociale şi culturale din România antebelică, autorul este dominat de resentimente faţă de contemporani, primele şase volume constituie o creaţie de prestigiu. Paginile care prezintă copilăria şi adolescenţa lui Vania Răutu, activitatea lui în rândurile organizaţiei norodnice, deportarea spre gheţurile nordice, mai cu seamă zugrăvirea acelei imense închisori a Rusiei ţariste, îngheţata Siberie, sunt cu totul remarcabile. Marele talent al lui Constantin Stere stă în puterea de evocare a anilor îndepărtaţi ai tinereţii sale aventuroase, în pagini de reală creaţie literară. Deşi a rămas la nivelul unui intelectual revoluţionar-democrat, cu orientări radicale până la sfârşitul vieţii, prin concepţia sa social-politică, prin tezele pe care le-a susţinut cu privire la dezvoltarea economică şi social-politică a ţării, Constantin Stere s-a situat în rândul figurilor luminoase de patrioţi şi gânditori ai poporului român, care a militat pentru înfăptuirea unor transformări cu conţinut social-democratic. Activitatea sa teoretică constituie o contribuţie preţioasă la căutările de direcţie în ceea ce priveşte progresul economic şi social al României.

Sanda RADU

FONDATORI:
Universitatea de Stat din Moldova, Uniunea Juriştilor din Moldova
Redactor-şef: Gheorghe AVORNIC
Redactor-şef adjunct: Grigore CAPCELEA

Reporteri: Irina BUREA, Stelina CIOBANU, Laura DUMBRAVĂ
Jurist: Vitalie MODRÎNGĂ
Redactor-stilizator: Sanda RADU
Machetator: Maria BONDARI
Contabila: Maria JOSANU

Adresa redacţiei:
MD 2009, Chişinău, str. A. Mateevici, 60, bir. 222. Pentru vizitatori: intrarea din str. Bănulescu-Bodoni. Tel.: 57-77-52. Fax: 57-76-90.
DREPTUL · Date bancare: c/d 222472202641. BC Banca Socială. BIC:BSOCMD 2x722. c/f 37934018.

Punctul de vedere al autorilor materialelor publicate nu reflectă neapărat opinia redacţiei. Redacţia nu corespondează cu cititorii, materialele autorilor nu se recenzează şi nu se restituie.
Tiparul executat la tipografia "Prag-3".
Indice – 21596
Tiraj 4600
Com. 580